

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของเกษตรกรผู้ปลูกลำไย ต่อมาตรการแก้ไขปัญหาลำไย จังหวัดลำพูน ผู้วิจัยได้ศึกษาความรู้จากเอกสารต่างๆ และงานวิจัยที่ผ่านมา ส่วนใหญ่จะเป็นข้อมูลเชิงปริมาณ โดยจะเน้นด้านการจัดการ และการตลาด และจะเป็นพื้นที่ในจังหวัดลำพูน

ผลงานวิจัยที่ผู้อื่นทำมาแล้วและเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในเรื่องมาตรการแก้ไขปัญหาลำไย เอกสารที่เกี่ยวข้อง

1. มาตรการแก้ไขปัญหาลำไย กรมการค้าภายใน ปี (2545) คาดว่าจะมีผลผลิตลำไยประมาณ 390,700 ตัน เพิ่มขึ้นจากปี 2544 มา 1 เท่าตัว โดยผลผลิตร้อยละ 65 จะออกสู่ตลาดในเดือน กรกฎาคม - สิงหาคม เนื่องจากผลผลิตออกสู่ตลาดมากขึ้นเรื่อยๆ และได้รับผลกระทบจากการส่งออกที่ไม่คล่องตัว เนื่องจากผลผลิตลำไยของประเทศจีนมีจำนวนมากเช่นเดียวกับของไทยสำหรับการแก้ไขปัญหาลำไย ตามที่ประชุมคณะกรรมการนโยบายและมาตรการช่วยเหลือเกษตรกร ครั้งที่ 3/2545 เมื่อวันที่ 10 เมษายน พ.ศ. 2545 จากการประชุมพิจารณาแล้วมีมติ ดังนี้

การแก้ไขปัญหาราคาผลไม้ ปี 2545 เช่น กำหนดราคาให้ความช่วยเหลือ ให้คณะกรรมการแก้ไขปัญหามลพิษด้านเกษตรกรรมอื่นเนื่องมาจากผลิตผลการเกษตร ระดับจังหวัดพิจารณากำหนดราคาขั้นต่ำตามสถานการณ์ตลาด และการกำกับดูแล ให้คณะกรรมการแก้ไขปัญหามลพิษด้านเกษตรกรรมอื่นเนื่องมาจากผลิตผลการเกษตร ระดับจังหวัด กำกับดูแล รวมทั้งกำหนดราคาขั้นต่ำให้เป็นไปตามสถานการณ์ตลาด ให้กระทรวงพาณิชย์ประสานการดำเนินการร่วมกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์และกระทรวงมหาดไทย เพื่อให้การช่วยเหลือบรรลุดังประสงค์ การแก้ไขปัญหาราคาลำไย อนุมัติวิธีการและวงเงินดำเนินการ มีมาตรการแก้ไขปัญหาดังนี้

ได้มีมติเมื่อวันที่ 10 เมษายน 2545 และวันที่ 4 กรกฎาคม 2545 มี 3 ข้อหลักคือ การกระจายผลผลิตออกนอกแหล่งผลิต อนุมัติเงินทุนหมุนเวียนปลอดดอกเบี้ย 450 ล้านบาท ให้กระทรวงพาณิชย์ โดยกรมการค้าภายใน จัดสรรให้จังหวัดแหล่งผลิต ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ ลำพูน เชียงราย พะเยาแพร่ น่าน ลำปาง ตาก และแหล่งอื่น ๆ ตามปริมาณผลผลิตหรือตามความจำเป็นของแต่ละจังหวัด เพื่อจัดสรรให้ผู้เข้าร่วมโครงการ เช่น เกษตรกร กลุ่มเกษตรกร สหกรณ์ หอการค้าจังหวัด หรือผู้ประกอบการ และให้องค์การคลังสินค้าเข้าไปรับซื้อลำไยสดจากเกษตรกร และขนส่งไปจำหน่ายยังจังหวัดปลายทาง และส่งไปจำหน่ายยังต่างประเทศ โดยได้โอนเงินให้จังหวัดใช้ดำเนินโครงการ เมื่อวันที่ 4 มิถุนายน 2545 ข้อต่อมา คือ การแปรรูปลำไยอบแห้ง อนุมัติเงินทุนหมุนเวียนปลอดดอกเบี้ย 450 ล้านบาท ให้กระทรวงเกษตรและ สหกรณ์ โดยกรมวิชาการเกษตร เพื่อนำไปจัดสรรให้สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร

รับซื้อลำไยสดจากเกษตรกร นำมาแปรรูปเป็นลำไยอบแห้ง โดยได้โอนเงินให้จังหวัดใช้ดำเนินโครงการ เมื่อวันที่ 4 มิถุนายน 2545 และวันที่ 28 มิถุนายน 2545 และข้อสุดท้าย การรับจำนำลำไยอบแห้ง อนุมัติให้องค์การคลังสินค้า (อคส.) องค์การตลาดเพื่อเกษตรกร (อตก.) และธนาคารเพื่อการเกษตร และสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) รับจำนำลำไย อบแห้ง ปริมาณเป้าหมาย 40,000 ตัน ในราคารับจำนำเกรด AA กิโลกรัมละ 72 บาท เกรด A กิโลกรัมละ 54 บาท และเกรด B กิโลกรัมละ 36 บาท ระยะเวลา รับจำนำเดือนกรกฎาคม-กันยายน 2545 ระยะเวลาไถ่ถอนภายใน 3 เดือน นับถัดจากเดือนที่รับจำนำ และมาตรการอื่น ๆ เพื่อเตรียมตัวแก้ไขปีต่อไปมี 7 ข้อคือโครงการเงินกู้ให้ผู้ประกอบการเพื่อการส่งออกโดยธนาคารเพื่อการส่งออก EXIM BANK โครงการจัดตั้งกองทุนเพื่อการวิจัยการแปรรูปลำไย โครงการขอความร่วมมือให้ ปตท.จำหน่ายก๊าซราคาถูกลงเพื่ออบแห้งลำไย โครงการจัดตั้งศูนย์แปรรูป และจัดตั้งตลาดกลาง และห้องเย็นประจำจังหวัดลำพูน โครงการขึ้นทะเบียนเตาอบลำไย โครงการลดค่ากระแสไฟฟ้าระหว่างการอบลำไย

2. การดำเนินงานเกี่ยวกับปัญหาลำไยจังหวัดลำพูน ปี 2545

1. ตามมติ คชก. เมื่อวันที่ 10 ก.ค. 45 และ 4 ก.ค. 45 กำหนดมาตรการแก้ไขปัญหาลำไย ปี 2545 จำนวน 3 มาตรการดังนี้

มาตรการที่ 1 อนุมัติเงินทุนหมุนเวียนปลอดดอกเบี้ยจำนวน 450 ล้านบาท เพื่อกระจายผลผลิตออกนอกผลผลิต โดยมอบให้กระทรวงพาณิชย์ กรมการค้าภายใน ดำเนินการจัดสรรให้กับ จังหวัดที่เป็นแหล่งผลิตลำไย ดำเนินการซื้อลำไยสดจากเกษตรกรเพื่อจำหน่ายตามราคาที่คณะกรรมการฯ จังหวัดกำหนดซึ่งจังหวัดได้รับงบประมาณ จำนวน 112 ล้านบาท

การดำเนินงาน

1) จัดทำประกาศจังหวัดลำพูน เพื่อให้ผู้เข้าร่วมโครงการดำเนินการ

- ระยะเวลาให้กู้ยืม ตั้งแต่เดือนกรกฎาคม 2545-กันยายน 2545
- ระยะเวลารับซื้อลำไยสดที่มีคุณภาพ ตั้งแต่เดือนมิถุนายน 2545-กันยายน 2545
- ระยะเวลาส่งเงินคืน ภายใน 15 ตุลาคม 2545
- ผู้ประสงค์ที่เข้าร่วมโครงการ ภายใน 15 กรกฎาคม 2545
- เกษตรกร ยื่นกู้ที่ สำนักงานเกษตรจังหวัด
- สถาบันเกษตรกร ยื่นที่ สำนักงานสหกรณ์จังหวัด
- ผู้ประกอบการ/หอกการค้า ยื่นที่ สำนักงานการค้าภายในจังหวัด
- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ยื่นที่ สำนักงานจังหวัด

2) กำหนดราคาซื้อขายลำไยสด

ครั้งที่ 1 เมื่อวันที่ 5 กรกฎาคม 2545

--→ ลำไยสด

- AA จำนวนผลไม่เกิน 85 ผล ต่อกิโลกรัม ราคา 22 บาท/กก.
 A จำนวนผลไม่เกิน 85-94 ผล ต่อกิโลกรัม ราคา 18บาท/กก.
 B จำนวนผลไม่เกิน 95-104 ผลต่อกิโลกรัม ราคา 14บาท/กก.
 C จำนวนผลไม่เกิน 105-114 ผลต่อกิโลกรัม ราคา 8บาท/กก.

ครั้งที่ 2 เมื่อวันที่ 15 กรกฎาคม 2545

----→ลำไยสดช่อ

- AA ราคา 20 บาท/กก.
 A ราคา 16 บาท/กก.
 B ราคา 12 บาท/กก.
 C ราคา 5 บาท /กก.

มาตรการที่ 2 อนุมัติเงินทุนหมุนเวียน จำนวน 450 ล้านบาท ให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยกรมวิชาการเกษตร จัดสรรให้จังหวัดที่ผลิตลำไยดำเนินการรับซื้อลำไยสดจากเกษตรกรตามราคาที่เหมาะสมตามระดับจังหวัดกำหนด เพื่อแปรรูปเป็นลำไยอบแห้ง ซึ่งจังหวัดได้รับงบจัดสรร จำนวน 147.81 ล้านบาท

การดำเนินงาน จังหวัดโดยคณะกรรมการระดับจังหวัดได้จัดทำประกาศของจังหวัดด้วยการกำหนดระยะเวลาดำเนินการดังนี้

- 1) ระยะเวลาให้กู้ยืม ตั้งแต่เดือน กรกฎาคม 2545 - กันยายน 2545
- 2) ระยะเวลารับซื้อลำไยสดที่มีคุณภาพ ตั้งแต่เดือน กรกฎาคม 2545 - กันยายน 2545
- 3) ระยะเวลาปลอดดอกเบี้ย ตั้งแต่ กรกฎาคม 2545 - 30 เมษายน 2545
- 4) ผู้ประสงค์เข้าร่วมโครงการยื่นความจำนงเข้าร่วมโครงการตั้งแต่เดือนกรกฎาคม 2545 - กันยายน 2545

- กรณีสหกรณ์ ให้ยื่นความจำนงที่ ณ สนง. สหกรณ์จังหวัด
- กรณีกลุ่มเกษตรกร ให้ยื่นความจำนงที่ สนง. เกษตรจังหวัด

มาตรการที่ 3 การรับจำนำลำไยอบแห้ง

คชก. เมื่อวันที่ 10 เม.ย. 45 และ 4 กค. 45 ได้อนุมัติให้มีการรับจำนำลำไยอบแห้ง จากเกษตรกร และสถาบันเกษตรกร ที่ได้รับการสนับสนุนเงินทุนหมุนเวียน มีสิทธินำลำไยอบแห้ง มาจำนำได้ ทั้งนี้เกษตรกร/สถาบันเกษตรกร จะต้องชำระหนี้เงินกู้ยืมดังกล่าวก่อน จึงมีสิทธิในการ จำนำ

การดำเนินการ ขณะนี้ในส่วนของการรับจำนำ อคส. และอ.ต.ก. ได้ทำการเปิดจุดแล้วตั้งแต่วันที่ 16 ก.ค. 2545

3. การตลาดการจำหน่ายลำไย

กล่าวถึงการแปรรูปลำไยว่า ลำไยนอกจากจะใช้รับประทานสดได้แล้ว ยังสามารถนำมาแปรรูป เป็นผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ได้อีก ทั้งนี้ได้มีการแนะนำจากแหล่งความรู้หลายแหล่งว่าลำไยสามารถแปรรูป เป็นผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ได้หลายชนิด เช่น ลำไยทั้งเปลือกตากแห้ง เนื้อลำไยแห้ง เนื้อลำไยผสมน้ำตาล ทราเยดตากแห้ง ลำไยคอง ลำไยกวนปรุงรส ลำไยแช่อิ่ม น้ำลำไยผง น้ำลำไยสดหวานเข้มข้น น้ำลำไย แห้งหวานเข้มข้น ลำไยสดกวน ลำไยแห้งกวน ลำไยกระป๋องหรือบรรจุขวดในน้ำเชื่อมและลำไยแช่แข็ง เป็นต้น ทั้งนี้ผลิตภัณฑ์และวิธีการแปรรูปที่แนะนำในที่นี้เป็นผลิตภัณฑ์และเทคนิคอย่างง่าย ที่ สามารถทำได้ในครัวเรือนเพื่อเป็นแนวทางริเริ่มอุตสาหกรรมขนาดเล็กในครัวเรือนหรือชุมชนการซื้อขาย ลำไยระหว่างเกษตรกรกับพ่อค้าโดยส่วนใหญ่แล้ว พ่อค้ามักจะเป็นผู้กำหนดราคาในการซื้อขาย ซึ่ง รูปแบบการขายของเกษตรกรจะมี 3 รูปแบบ คือ 1. การขายแบบเหมาสวน คือ เป็นลักษณะการขายแบบ เหมาสวนก่อนที่ผลผลิตจะออกสู่ตลาด หรือเป็นการซื้อขายล่วงหน้าซึ่งเรียกว่า “ตกเขียว” 2. เกษตรกร ขายเองหรือขายอิสระ คือ เป็นลักษณะที่เกษตรกรอาจจะขายลำไยเองที่สวน หรือมีพ่อค้ามารับซื้อถึง สวนหรือนำไปวางขายที่ตลาด หรือนำไปขายที่จุดรับซื้อของพ่อค้าในระดับต่าง ๆ โดยเกษตรกรอาจจะ ขายแยกตามเกรด หรือขายคละก็ได้ 3. การรวมกลุ่มกันขาย คือ เป็นการขายในลักษณะที่เกษตรกรรวม กลุ่มกันขายลำไยให้กับพ่อค้าเพื่อที่จะได้มีอำนาจการต่อรองทางด้านราคากับพ่อค้า แต่วิธีการแบบนี้ยังไม่ เป็นที่นิยมมากนัก จะเห็นได้จากการสำรวจของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร พบว่า ในปี 2538 เกษตรกรไม่ใช้วิธีการขายแบบนี้เลย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

มะลิวัลย์ (2537) ได้ศึกษาการตลาดลำไย พบว่าในจังหวัดเชียงใหม่ และลำพูน ปี 2536 การจำหน่ายลำไยของเกษตรกรชาวสวน ลำไยมีอยู่ 3 วิธี ได้แก่ การขายเหมาทั้งสวนเมื่อผลเริ่มแก่ การขายเขียวและการเก็บขายเอง ในการจำหน่ายนั้นเกษตรกร ชาวสวนลำไยมีอิสระอย่างเต็มที่ที่จะจำหน่ายผลผลิตของตน ให้แก่ใครก็ได้โดยจำหน่ายผ่านพ่อค้าภายในท้องถิ่น พ่อค้า ขายส่งต่างจังหวัดและกรุงเทพฯ และได้ศึกษาว่า เกษตรกรส่วนมากมักจะนำลำไยที่อบแห้ง ได้ไปร่อนคัดเกรดที่จุดขาย และผู้รับซื้อลำไยบรรจุกีบห่อทำให้ประหยัดค่าใช้จ่ายในการบรรจุกีบห่อ ส่วนเกษตรกรที่ไม่มีเตาอบเป็นของตนเองจะนำลำไยไปอบแห้งที่โรงงานรับจ้างอบลำไยในราคา กิโลกรัมละ 2-2.5 บาท กำไรที่ได้จากการขายผลผลิตลำไยอบแห้งต่อเตาในแต่ละช่วงของฤดูกาลผลิตไม่เท่ากัน โดยการแปรรูปและขายในช่วงปลายเดือน มิ.ย.-กลางเดือน ส.ค. จะได้กำไรประมาณ 14,000-18,000 บาท/เตา ในช่วงกลางเดือนส.ค.- ปลายเดือน ส.ค. จะได้กำไร 5,000-6,000 บาท/เตา ส่วนช่วงเดือน ก.ย.-พ.ย. มักจะขาดทุนถึง 3,000-5,000 บาท/เตา ลำไยอบแห้งจะขายให้กับพ่อค้าทั่วไปที่มาตั้งจุดรับซื้อตามฤดูกาลและจุดรับซื้อทั่วไป

ทองวัน(2541) ได้ศึกษาเทคโนโลยี การอบแห้งลำไย และผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ ของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร อำเภอป่าซาง พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ใช้ลำไยพันธุ์ดอในการอบแห้ง มีเพียงบางส่วนที่ใช้ลำไยพันธุ์แก้ว โดยเฉพาะพันธุ์แก้วจะมีการนำมาใช้อบแห้ง ช่วงหลังจากที่ลำไยพันธุ์ดอใกล้หมด หรือหมดแล้ว สมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรทั้งหมดใช้เตาอบแบบกระบะบรรจูลำไยผลสดจำนวน 2,000 กิโลกรัม แบ่งการบรรจูลำไยผลสดออกเป็น 3 ชั้น มีตาข่ายรองรับในแต่ละชั้นใช้อุณหภูมิในการอบ 2 ระดับ ซึ่งพบว่าส่วนใหญ่ใช้อุณหภูมิที่ระดับ 60-80 องศาเซลเซียส ในระยะเวลา 48 ชั่วโมง มีการพลิกกลับ 2 ครั้ง เพื่อให้แห้งสม่ำเสมอ มีการคัดเกรดโดยการใส่เครื่องร่อนก่อนการจำหน่าย แบ่งเกรดเป็น 4 ขนาด คือ AA , A , B และ C ต้นทุนและผลตอบแทนทางเศรษฐกิจในการอบแห้งลำไย มีการลงทุนในการอบแห้งต่อเตาต่อครั้งเฉลี่ย 37,827 บาท สามารถจำหน่ายลำไยอบแห้งต่อเตาต่อครั้งเฉลี่ย 41,640 บาท จะมีผลกำไรจากการจำหน่ายลำไยอบแห้งต่อเตาต่อครั้งเฉลี่ย 3,813 บาท และโดยเฉลี่ยมีการอบแห้ง 13 ครั้งต่อปีต่อเตา จึงสามารถมีกำไรต่อปีต่อเตาเฉลี่ย 49,569 บาท และได้กล่าวว่าส่วนใหญ่ใช้ลำไยพันธุ์ดอในการ อบแห้ง มีเพียงบางส่วนที่ใช้ลำไยพันธุ์แก้ว โดยเฉพาะพันธุ์แก้วจะมีการนำมาใช้อบแห้ง ช่วงหลังจากที่ลำไยพันธุ์ดอใกล้หมด หรือหมดแล้ว สมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรทั้งหมดใช้เตาอบแบบกระบะบรรจูลำไยผลสดจำนวน 2,000 กิโลกรัม แบ่งการบรรจูลำไยผลสดออกเป็น 3 ชั้น มีตาข่ายรองรับในแต่ละชั้นใช้อุณหภูมิในการอบ 2 ระดับ ซึ่งพบว่าส่วนใหญ่ใช้อุณหภูมิที่ระดับ 60-80 องศาเซลเซียส ในระยะเวลา 48 ชั่วโมง มีการพลิกกลับ 2 ครั้ง เพื่อให้แห้งสม่ำเสมอ มีการคัดเกรดโดยการใส่เครื่องร่อนก่อนการจำหน่าย แบ่งเกรดเป็น 4 ขนาด คือ AA , A , B

และ C ต้นทุนและผลตอบแทนทางเศรษฐกิจในการอบแห้งลำไย มีการลงทุนในการอบแห้งต่อเตาต่อครั้งเฉลี่ย 37,827 บาท สามารถจำหน่ายลำไยอบแห้งต่อเตาต่อครั้งเฉลี่ย 41,640 บาท จะมีผลกำไรจากการจำหน่ายลำไยอบแห้งต่อเตาต่อครั้งเฉลี่ย 3,813 บาท และโดยเฉลี่ยมีการอบแห้ง 13 ครั้งต่อปีต่อเตา จึงสามารถมีกำไรต่อปีต่อเตาเฉลี่ย 49,569 บาท การศึกษาสภาพปัญหาอุปสรรคในการอบแห้งลำไยพบว่า ปัญหาสำคัญคือ ขาดเงินทุนหมุนเวียนในการดำเนินการอบแห้งลำไย พ่อค้าเป็นผู้กำหนดราคาตามคุณภาพและเกรดจึงทำให้ผู้ผลิตเสียเปรียบ ส่วนข้อเสนอแนะในการวิจัย สมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรควรให้ความสำคัญของการรวมกลุ่ม เพื่อสร้างอำนาจต่อรองกับพ่อค้าและขอรับการสนับสนุนด้านความรู้ ปรึกษาการผลิตที่จำเป็น ตลอดจนเงินทุนหมุนเวียนและการตลาด

กาญจนาพรรณ(2543)ได้ศึกษารายได้และการตลาดของลำไยอบแห้งในเขตอำเภอป่าซาง และอำเภอเมือง จังหวัดลำพูน ธุรกิจลำไยอบแห้งในตำบลบ้านกลางอยู่ในสภาพที่กำลังพัฒนา ผู้ประกอบการรับซื้อผลผลิตลำไยอบแห้งคาดว่าราคาซื้อผลผลิตลำไยอบแห้งในปีนี้จะทรงตัว ส่วนในด้านราคาขายคาดว่าจะมีราคาสูงขึ้น ราคารับซื้อลำไยอบแห้งเฉพาะเนื้อในปี พ.ศ. 2542. ราคาประมาณ กิโลกรัมละ 100-250 บาท และลำไยอบแห้งทั้งเปลือกราคาซื้อประมาณกิโลกรัมละ 45-100 บาท แต่ถ้าเป็นลำไยที่แตกหรือเสียจะรับซื้อเพียงกิโลกรัมละ 20-25 บาทเท่านั้น ตลาดรองรับผลผลิตลำไยอบแห้งในตำบลบ้านกลางมี 2 ส่วนคือ ตลาดภายในประเทศ 70 เปอร์เซ็นต์ และตลาดต่างประเทศอีก 30 เปอร์เซ็นต์ และได้ศึกษาด้านการตลาดลำไยพบว่า ลำไยอบแห้งมีราคาถูกกว่าทุกปีที่ผ่านมาแม้แต่ปี 2540 ซึ่งถือได้ว่าเป็นปีที่มีผลผลิตมากเช่นกันแต่ราคาของลำไยอบแห้งไม่ต่ำลงเท่ากับในปี 2543 โดยในปีในช่วงต้นฤดูราคาลำไยอบแห้งอยู่ในเกณฑ์ดีและมีการปรับตัวของราคาลดลงเรื่อยๆ จนถึงช่วงปลายฤดูในเดือนพ.ย. ลำไยอบแห้งมีราคาถูกมาก เหตุที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากผลผลิตลำไยอบแห้งมีมากจนล้นตลาดไม่สามารถส่งออกได้ทันตามการผลิตที่เพิ่มขึ้น ประกอบกับลำไยอบแห้งที่ส่งออกไปขายยังต่างประเทศนั้นอบไม่แห้งดี ทำให้เกิดเชื้อราเมื่อส่งไปถึงต่างประเทศเกิดการตีกลับของผลผลิตจำนวนมาก ส่งผลให้ราคาลำไยลดต่ำลงทางด้านต้นทุนการผลิตในปี 2543 ลำไยสดเป็นวัตถุดิบหลักในการแปรรูปมีราคาถูกจึงเป็นผลดีแก่ผู้แปรรูป แต่พบกับปัญหาทางด้านราคาเชื้อเพลิงคือ น้ำมันดีเซลมีการปรับราคาสูงขึ้นในปี 2543 เนื่องจากผู้แปรรูปได้ใช้เตาอบลำไยที่ใช้ น้ำมันดีเซลเป็นเชื้อเพลิง ถึงร้อยละ 52.78 ที่เหลือเป็นเตาอบที่ใช้แก๊สเป็นเชื้อเพลิง เกษตรกรส่วนมากมักจะนำลำไยที่อบแห้งได้ไปร่อนคัดเกรดที่จุดขาย และผู้รับซื้อลำไยบรรจุหีบห่อทำให้ประหยัดค่าใช้จ่ายในการบรรจุหีบห่อ ส่วนเกษตรกรที่ไม่มีเตาอบเป็นของตนเองจะนำลำไยไปอบแห้งที่โรงงานรับจ้างอบลำไยในราคา กิโลกรัมละ 2-2.5 บาท ค่าที่ได้จากการขายผลผลิตลำไยอบแห้งต่อเตาในแต่ละช่วงของฤดูกาลผลิตไม่เท่ากัน โดยการแปรรูปและขายในช่วงปลายเดือน มิ.ย.-กลางเดือน ส.ค. จะได้กำไรประมาณ 14,000-18,000 บาท/เตา ในช่วงกลางเดือนส.ค.- ปลายเดือน ส.ค. จะได้กำไร 5,000-6,000 บาท/เตา ส่วนช่วงเดือนก.ย.-พ.ย. มักจะขาดทุนถึง 3,000-5,000 บาท/เตา ลำไยอบแห้งจะขายให้กับพ่อค้าทั่วไปที่มาตั้งจุดรับซื้อตามฤดูกาลและจุดรับซื้อทั่วไป โดย

พิจารณาจากราคาของแต่ละที่ที่รับซื้อ ความสามารถในการต่อรองราคา และขนาดของเครื่องร่อนเป็นสำคัญ ปัญหาที่สำคัญของการแปรรูปลำไยอบแห้งปี 2543 คือ ปัญหาทางด้านราคาผลผลิตตกต่ำ และต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้น

พรทิพย์(2529) จากการเปรียบเทียบราคาขายสุทธิเฉลี่ย ระหว่างชาวสวนกลุ่มที่ทำการเก็บขายเอง กับชาวสวนกลุ่มที่ทำการขายเหมาสวนในช่วงลำไยลูกใหญ่พบว่า ชาวสวนกลุ่มหลังได้รับราคาขายสุทธิสูงกว่าชาวสวนกลุ่มแรกตลอดช่วงเวลา 3 ปี ที่ทำการศึกษา แต่เมื่อทำการทดสอบทางสถิติแล้วพบว่า ราคาขายสุทธิเฉลี่ยของชาวสวนทั้งสองกลุ่มนี้ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ เมื่อพิจารณาเฉพาะราคาขายเหมาสวนในแต่ละช่วงเวลา ที่ตกลงขายเหมาสวนของชาวสวนพบว่า ราคาขายเหมาสวนในช่วงแรกสุดคือ ช่วงที่ลำไยเริ่มออกดอก (มกราคม-กุมภาพันธ์) ได้รับราคาขายเฉลี่ย 3 ปี เพียงกิโลกรัมละ 10.27 บาท เพราะความเสี่ยงทางด้านผลผลิตสูงมาก ราคาขายเหมาสวนเพิ่มสูงขึ้นเป็นกิโลกรัมละ 11.70 บาทในช่วงลำไยลูกเล็ก (มีนาคม-ต้นพฤษภาคม) และสูงสุดในช่วงลำไยลูกใหญ่ (กลางพฤษภาคม-ต้นกรกฎาคม) คือกิโลกรัมละ 14.70 บาท ทั้งนี้เนื่องจากความเสี่ยงทางด้านผลผลิตลดน้อยลงเรื่อยๆ

คะนิง(2541) ได้ศึกษาด้านการตลาด พบว่า ประเทศไทยมีศักยภาพการส่งออกลำไยอบแห้งของไทยไปสาธารณรัฐประชาชนจีน เนื่องจากปัจจัยต่าง ๆ คือ การเพิ่มขึ้นของพื้นที่เพาะปลูก พื้นที่เก็บเกี่ยวผลผลิต ปริมาณผลผลิตลำไยสดและปริมาณผลผลิตลำไยอบแห้ง มีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 13.13 , 8.47 , 11.98 และ 30.50 ต่อปี ตามลำดับและมีการขยายตัวต่อเนื่องทุกปี นอกจากนั้นพบว่า ประเทศไทยส่งออกลำไยอบแห้งลำไยอบแห้งของไทยไปสาธารณรัฐประชาชนจีนร้อยละ 90 ของผลผลิตรวม ช่วงการส่งออกขยายตัวมากคือ ปี พ.ศ. 2539-2540 โดยใน ปี พ.ศ. 2538 มีปริมาณการส่งออกลำไยอบแห้งของไทยไปสาธารณรัฐประชาชนจีน 2,129 ตัน เพิ่มขึ้นเป็น 25,704 ตัน และ 36,432 ตัน ใน ปี พ.ศ. 2539 และ พ.ศ. 2540 ตามลำดับ สำหรับปัญหาและอุปสรรคที่ควรแก้ไขในการส่งออกลำไยอบแห้งได้แก่ผลผลิตลำไยสดที่ใช้เป็นวัตถุดิบในการผลิตมีไม่เพียงพอ การขาดแคลนแรงงานในช่วงฤดูกาลผลิต การขาดเงินทุนหมุนเวียนของผู้ประกอบการแปรรูปรายกลุ่ม และปัญหาคุณภาพลำไยอบแห้งที่ไม่ได้มาตรฐานข้อเสนอแนะและแนวทางในการแก้ไขปัญหา ทั้งภาครัฐและเอกชนควรพัฒนาประสิทธิภาพการผลิตโดยเน้นการใช้ทรัพยากรการผลิตให้เกิดประโยชน์สูงสุด จัดให้มีการเคลื่อนย้ายแรงงานส่วนเกินจากภาคอื่นมาทำงานในภาคที่มีการผลิต ปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิต จัดหาแหล่งเงินทุนอัตราดอกเบี้ยต่ำให้แก่ผู้ประกอบการรายกลุ่ม ส่งเสริมให้มีการรวมกลุ่มของผู้ประกอบการรายย่อยในแต่ละพื้นที่ และควรเร่งให้มีการจัดตั้งหน่วยงานรับรองมาตรฐานสินค้าลำไยเพื่อการส่งออกทุกประเภท

สุนทร(2543)ได้ศึกษาด้านการตลาด พบว่า ธุรกิจลำไยอบแห้งในตำบลบ้านกลางอยู่ในสภาพที่กำลังพัฒนา ผู้ประกอบการรับซื้อผลผลิตลำไยอบแห้งคาดว่าราคาซื้อผลผลิตลำไยอบแห้งในปีนี้จะทรงตัว ส่วนในด้านราคาขายคาดว่าจะมีราคาสูงขึ้น ราคาซื้อลำไยอบแห้งเฉพาะเนื้อในปี พ.ศ. 2542 ราคาประมาณ กิโลกรัมละ 100-250 บาท และลำไยอบแห้งทั้งเปลือกราคาซื้อประมาณกิโลกรัมละ 45-

100 บาท แต่ถ้าเป็นลำไยที่แตกหรือเสียวจะรับซื้อเพียงกิโลกรัมละ 20-25 บาทเท่านั้น ตลาดรองรับผลผลิตลำไยอบแห้งในตำบลบ้านกลางมี 2 ส่วนคือ ตลาดภายในประเทศ 70 เปอร์เซ็นต์ และตลาดต่างประเทศอีก 30 เปอร์เซ็นต์ ลักษณะผลิตภัณฑ์ลำไยอบแห้งรับซื้อจากตำบลบ้านกลาง มีลักษณะขนาดเล็กถึงขนาดกลาง เนื้อมีสีน้ำตาล ถึงสีดำเป็นส่วนใหญ่และเนื้อที่ได้มีลักษณะหนาถึงหนาปานกลาง ปัญหาของการซื้อผลิตภัณฑ์ลำไยอบแห้งในตำบลบ้านกลาง คือผลิตภัณฑ์ที่รับซื้อไม่มีมาตรฐานที่ไม่แน่นอน การดำเนินกิจการใช้ทุนในการรับซื้อค่อนข้างสูง แต่สินเชื่อกับภาครัฐและเอกชนมีจำนวนจำกัดทำให้เกิดปัญหาการขาดสภาพคล่อง ผู้ผลิตมีการกักตุนสินค้าเพื่อเก็งกำไรทำให้ไม่สามารถรับซื้อผลผลิตได้อย่างต่อเนื่องส่วนในด้านของผู้ประกอบการผลิตลำไยอบแห้งประสบปัญหาในด้านการขาดแคลนแหล่งเงินทุนปัญหาการกดราคาของผู้รับซื้อผลิตภัณฑ์ลำไยแห้ง และปัญหาการขาดความรู้และทักษะในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ โดยปัจจุบันลักษณะของลำไยแห้งที่ผลิตได้ในตำบลบ้านกลางยังมีลักษณะไม่ตรงกับความต้องการของตลาด ซึ่งผู้ประกอบการส่วนใหญ่ให้ความเห็นว่า ธุรกิจการผลิตลำไยอบแห้งในตำบลบ้านกลาง ควรได้รับการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนา ได้ดีกว่าปัจจุบัน

พงษ์ศักดิ์และคณะ (2542) ได้สรุปว่าลำไยเป็นผลไม้เศรษฐกิจที่มีการเพาะปลูกมากทางภาคเหนือตอนบนโดยเฉพาะอย่างยิ่งในจังหวัดเชียงใหม่และลำพูน มีพื้นที่เพาะปลูกลำไยมากที่สุดในประเทศถึงร้อยละ 71.0 จำนวน 328,329 ไร่ จากพื้นที่ปลูกรวม 481,833 ไร่ ซึ่งเป็นการสำรวจในปี พ.ศ.2540 สำนักงานเศรษฐกิจ (2543) รายงานว่าพื้นที่เพาะปลูกในปี พ.ศ.2541 มีจำนวน 546,103 ไร่ ลำไยเป็นผลไม้ที่เริ่มมีศักยภาพสูงขึ้นเรื่อย ๆ ที่สามารถส่งออกไปต่างประเทศมากขึ้น โดยในปี พ.ศ.2529 ส่งออกลำไย 13,556 ตัน มูลค่า 404.8 ล้านบาท สิบปีต่อมาใน พ.ศ.2539 ส่งออกลำไย 104,263 ตัน มูลค่า 2,954.2 ล้านบาท และในปี พ.ศ.2540 เป็นปีแรกที่ส่งออกลำไยสูงมากเป็นประวัติการณ์ถึง 135,922 ตัน มูลค่า 5,030.7 ล้านบาท ซึ่งได้ยกระดับของผลิตผลทางการเกษตรของกลุ่มผลไม้ส่งออก ที่นำเงินตราเข้าสู่ประเทศสูงเป็นอันดับหนึ่ง